

УДК 338.43:339.137.2:631.115

**НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ОДНОГО ІЗ ФАКТОРІВ
ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА**

Юрій РЯБИЙ, аспірант
Наталія КОВАЛЕНКО, к.е.н., доцент
кафедри адміністративного менеджменту та ЗЕД
*Національного університету біоресурсів і
природокористування України, м. Київ, Україна*

Сучасні умови розвитку аграрного сектору України характеризуються високим рівнем конкуренції, відкритістю ринків і необхідністю адаптації до вимог міжнародних стандартів якості та безпеки продукції. У цих умовах питання забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції набуває стратегічного значення, оскільки визначає не лише економічну стабільність підприємств, а й рівень ефективності використання ресурсного потенціалу галузі.

Конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції — це здатність продукції відповідати вимогам споживачів за ціною, якістю, екологічністю та стабільністю постачання, перевищуючи за цими параметрами товари конкурентів. Вона формується під впливом багатьох чинників: технологічного рівня виробництва, собівартості, якості, маркетингової політики, державного регулювання та рівня інтеграції у ланцюги створення вартості.

Аналіз сучасного стану конкурентоспроможності аграрної продукції свідчить, що українські підприємства мають значний потенціал завдяки родючим ґрунтам, трудовим ресурсам і експертним можливостям, проте стикаються з низкою проблем. До ключових з них належать: низький рівень технологічної модернізації, нестабільність цін на світових ринках, високі логістичні витрати, обмежений доступ до фінансових ресурсів і повільне впровадження інновацій.

Ефективність виробництва безпосередньо залежить від здатності підприємства створювати конкурентоспроможний продукт. Тобто, чим вища якість, продуктивність і додана вартість одиниці продукції, тим вищий загальний економічний результат. Тому конкурентоспроможність виступає фактором ефективності, який визначає результативність усієї виробничо-господарської системи.

З метою підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції доцільно виділити такі основні напрямки:

1. Інноваційно-технологічне оновлення виробництва. Використання сучасних агротехнологій (точне землеробство, автоматизація, цифровий моніторинг полів, біотехнології) сприяє зниженню витрат, підвищенню врожайності та якості продукції. Впровадження систем управління якістю (ISO 22000, HACCP) створює передумови для виходу на міжнародні ринки.

2. Оптимізація виробничих витрат і ресурсозбереження. Підвищення енергоефективності, використання альтернативних джерел енергії, впровадження циркулярних підходів (переробка відходів, повторне використання ресурсів) дозволяють зменшити собівартість продукції, що підвищує її конкурентоспроможність за ціною.

3. Маркетингова орієнтація та брендинг. Формування позитивного іміджу продукції, розробка власних торгових марок, активне просування через цифрові платформи, участь у виставках і програмах сертифікації підвищують довіру споживачів. Важливо орієнтуватися на кінцевого споживача, враховуючи його запити щодо екологічності, безпечності та натуральності.

4. Розвиток інтеграційних зв'язків у ланцюгах постачання. Кооперація виробників, переробників і торговельних мереж забезпечує скорочення логістичних витрат, стабільність постачання та узгодження стандартів якості. Ефективні ланцюги створення вартості дозволяють фермерам отримувати більшу частку прибутку від кінцевої ціни продукції.

5. Фінансово-кредитна підтримка та державна політика. Необхідним є розвиток системи агрострахування, доступу до пільгового кредитування, грантів і програм підтримки експорту. Роль держави полягає у стимулюванні інновацій, розвитку інфраструктури та захисті внутрішнього ринку.

6. Підвищення кадрового потенціалу. Формування компетенцій з управління якістю, маркетингу, логістики, цифрових технологій серед аграріїв є запорукою підвищення конкурентних позицій підприємств.

Оцінка конкурентоспроможності може здійснюватися за такими показниками: співвідношення «ціна/якість», собівартість, рівень рентабельності, продуктивність праці, частка експорту, індекс задоволеності споживачів, інноваційна активність підприємства.

Проведений аналіз показує, що ефективне підвищення конкурентоспроможності можливе лише за умови комплексного підходу, який поєднує технологічні, економічні, організаційні та маркетингові заходи. Важливо розглядати продукцію не лише як товар, а як результат створення цінності в усьому ланцюгу — від виробництва до споживання.

У перспективі ключову роль відіграватимуть цифрові технології, які дозволяють прогнозувати попит, оптимізувати логістичні процеси та забезпечити прозорість походження продукції. Розвиток аграрних кластерів, інноваційних екосистем і партнерств між наукою, бізнесом та державою стане основою сталого зростання конкурентоспроможності українського агросектору.

Отже, підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції є одним із вирішальних чинників ефективності виробництва. Його досягнення можливе завдяки модернізації виробництва, раціональному використанню ресурсів, розвитку інновацій та інтеграції у глобальні ланцюги створення вартості.

Список використаних джерел

1. Плотницька, С. І. Конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції: сутність, фактори та напрями підвищення. Економіка АПК, 2021, № 9, С. 45–53. URL: <http://eapk.org.ua/contents/2021/09/45>
2. Малік, М. Й., Шпикуляк, О. Г. Формування конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції в умовах євроінтеграції. Економіка і прогнозування, 2020, № 3, С. 101–112. URL: <https://eip.org.ua/?p=1265>
3. Kravchenko, V., Savytska, O., & Bondar, I. Competitiveness of agricultural products in Ukraine: factors and prospects for development. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal, 2022, Vol. 8(3), pp. 75–89. DOI: 10.51599/are.2022.08.03.05.
4. Kovalenko V., Kovalenko N., Zasada M., Hutsol T. Economic efficiency of production of herbal granules. Turystyka i rozwój regionalny. 2020, 14. 3. 127-137. DOI: <https://doi.org/10.22630/TIRR.2020.14.24>.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЕЙБНИЦ-ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ
В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЄНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРИ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛАТВІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ЛАТВІЯ)

Факультет аграрного менеджменту

**Кафедра адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених**

**«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

04 листопада 2025 р.

Київ - 2025

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

Науково-редакційна колегія:

Організаційний комітет:

ТОНХА Оксана – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України, д.с.-г.н., професор, голова оргкомітету

ОСТАПЧУК Анатолій – в.о. декана факультету аграрного менеджменту, к.е.н., доцент, співголова оргкомітету

ШЛАУДЕРЕР Ральф – керівник Міжнародної школи Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Міжнародний представник факультету сільського господарства, Представник з питань міжнародних освітніх програм і співпраці, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ГОРСЬКА Єлена – декан факультету економіки та менеджменту Словацького аграрного університету в Нітрі, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ПЕРЕХОЖУК Олександр – старший науковий співробітник Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою, PhD, професор, співголова оргкомітету

ЗЕВЕРТЕ-РІВЗА Сандія – дослідник Латвійського університету наук про життя та технологій, PhD, доцент, співголова оргкомітету

Члени оргкомітету:

КОВТУН Олена – завідувач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доцент;

БАСЮК Дарія – професор кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, д.е.н., професор

ЖЕМОЙДА Олександр – д.е.н., професор

ІБАТУЛЛІН Марат – д.е.н., професор

МОСТЕНСЬКА Тетяна – д.е.н., професор

ГОЛОМША Наталія – к.е.н., доцент

ДАВИДЕНКО Володимир – к.е.н., доцент

ДІБРОВА Лариса – к.е.н., доцент

КОВАЛЕНКО Наталія – к.е.н., доцент

КОЛЕСНИК Максим – к.е.н., доцент

КОСТЮК Ольга – к.е.н., доцент

КУЗЬМЕНКО Сергій – к.е.н., доцент

РАЛКО Олександра – к.е.н., доцент

ТЮРІНА Альона – к.е.н., доцент

ЧОРНЕНЬКА Людмила – к.е.н., доцент

ЯНЧЕВСЬКИЙ Руслан – к.е.н., доцент

ФАЙЧУК Олександр – к.е.н., доцент, секретар оргкомітету

МІЩЕНКО Іван – к.е.н., доцент, відповідальний за випуск збірника тез

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультета аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України (*протокол №4 від 20 листопада 2025 р.*).

«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 04 листопада 2025 р. – К.: НУБіП України, 2025. – 245 с.

У збірнику представлені результати дослідження проблем сучасного менеджменту в умовах воєнного стану та інтеграції України до ЄС. Видання розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, практиків і всіх тих, хто цікавиться питаннями сучасних підходів до управління підприємствами і національним господарством.

Матеріали викладені в авторській редакції. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори.

© Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, факультет аграрного менеджменту НУБіП України, 2025

© Автори